

KONFERENCJA NA TEMAT JEDLICY

Człowiek — od najdawniejszych czasów — z chwilą poznania nowego gatunku roślin stara się wprowadzić ową nowinkę na teren swojego bytowania. Pierwszych prób dokonuje zwykle w ogrodzie lub w parku, aby po poznaniu właściwości fizjologiczno-ekologicznych i przydatności gospodarczej dokonywać wprowadzenia obranego gatunku na dużą skalę. Jednym z egzotycznych gatunków amerykańskich budzącym duże zainteresowanie leśników polskich i introdukowanych już od kilkudziesięciu lat w naszych lasach jest jedlica zielona (*Pseudotsuga menziesii* Franka). W dniach 30—31 maja 1979 w Instytucie Dendrologii PAN oraz na terenie Nadleśnictwa Dobrzany (OZLP Szczecin) odbyła się I konferencja nt.: „Introdukcja jedlicy (*Pseudotsuga menziesii* Franka) w Polsce i problemy badawcze tego gatunku”. W konferencji udział wzięli naukowcy i praktycy: z Instytutu Dendrologii PAN, Instytutu Badawczego Leśnictwa, NZLP oraz przedstawiciele z nadleśnictw w których hodowane są drzewostany jedlicowe. (...) Pierwszy dzień konferencji poświęcono referatom naukowym („Nauka Polska”, nr 8/1979) na temat wartości gospodarczej i badawczej starych drzewostanów jedlicowych introdukowanych na teren naszego kraju w końcu XIX i na początku XX wieku, a także nowym międzynarodowym powierzchniom doświadczalnym założonym w latach 1968—1969 przez Instytut Dendrologii PAN i Instytut Badawczy Leśnictwa. (...) Wygłoszono i szczegółowo przedyskutowano następujące referaty:

- dra H. Chylareckiego — Wyniki uprawy jedlicy w Polsce w różnych warunkach ekologicznych,
- mgra inż. J. Gutowskiego — Ocena produktywności jedlicy na przykładzie wybranych drzewostanów,
- mgra inż. S. Kocięckiego — Baza nasienna jedlicy w Polsce,
- doc. dr habil. L. Mejnartowicza — Badania genetyczne nad populacjami jedlicy z serii IUFRO 1966—1967,
- prof. dra S. Białoboka — Lasy jedlicowe w Górach Kaskadowych w stanie Oregon,
- mgra inż. G. Burzyńskiego — Wstępne wyniki badań nad odpornością pochodzeń jedlicy ze zbioru IUFRO ze szczegółowym uwzględnieniem powierzchni doświadczalnej w nadl. Dobrzany,
- prof. dra R. Dziewanowskiego — O konieczności podjęcia szczegółowych badań właściwości fizycznych i mechanicznych drewna występującej w Polsce jedlicy.

(...) Dyskusja nad referatami (...) pozwalała (...) na wspólne uzgodnienie poglądów na zagadnienia importu nasion jedlicy z Ameryki Północnej oraz omówienie wartości dla uprawy w naszych lasach. W tym miejscu warto podkreślić jedno ze stwierdzeń, jakie przedstawiono na konferencji, mianowicie że jedlica jest drzewem, które na wielu powierzchniach doświadczalnych wykazuje szybszy wzrost na wysokość i przyrost masy drzewnej niż nasze główne krajowe gatunki drzew leśnych, jak sosna, świerk, dąb czy buk, a być może jedynie modrzew przewyższa ją w tym względzie.

Na prezentowanych nowych powierzchniach doświadczalnych przedstawiono uczestnikom duże zróżnicowanie wewnątrzgatunkowe jedlicy. Wśród badanych stu proveniencji (pochodzeń geograficznych) zachodzą między proveniencjami różnice

wartości do 300% pod względem wysokości drzew. Wyniki te nie mogą pozostawać bez wpływu na praktykę leśną i na kierunki importu nasion tego gatunku. Zадemonstrowano także uczestnikom konferencji badania porównawcze nad potomstwem z krajowego drzewostanu jedlicy i wyhodowanego z nasion importowanych. Wydaje się, że nie można lekceważyć własnej bazy nasiennej tego gatunku.

W podsumowaniu stwierdzono, że istnieje pilna potrzeba badań tego niezwykle cennego dla gospodarki leśnej gatunku. W tym celu należałoby:

- zinwentaryzować i ocenić krajowe drzewostany jedlicowe, które obradzają zdrowe nasiona,
- założyć powierzchnie doświadczalne mające na celu ustalenie wartości nasion z krajowych drzewostanów jedlicy w porównaniu z najlepszymi proveniencjami importowanymi (...),
- na podstawie dotychczasowych obserwacji należy wyodrębnić te rejony kraju, w których uprawa jedlicy napotyka na trudności z powodu surowych warunków klimatycznych. Większość tego obszaru leży na wschód od Wisły.

Celowe jest wprowadzenie jedlicy wszędzie jako gatunku domieszkowego, natomiast na obszarach tzw. pasa bezświerkowego może stanowić ona cenny główny komponent lasów. Szczególnie dobre wyniki daje uprawa jedlicy na Pogórze Sudeckim i Karpackim, a także na Pomorzu Zachodnim i Środkowym;

— importując nasiona z USA i Kanady powinno się zwrócić baczna uwagę, ażeby nie były one pozyskiwane z interioru Kanady oraz z interiorów stanów Washington czy Oregon (...).

Konferencja wykazała konieczność kontynuacji badań tego gatunku oraz niezwykłą jego ważność dla wzbogacenia naszych lasów”.